

رپۆرتی ئامارن

گهشه پاره دانی دیجیتالی له عێراق 2020-2026

پیشہ کی

عیراق گورنکاریہ کی خیراں دیجیتالی بہ خوہوہ دەیینت لہ کەرتی پارەدانا، کە بہ ہۆ ہەولہ چروپرہکانی حکومەت و زیادبوونی ہۆشیاریں بہ کاربەران سەبارەت بہ سوودەکانی مامەلہ ئەلیکترۆنییہکانہوہیہ. ئەم راپۆرتہ ئامانجی پیداپوونہوہ و شیکردنہوہی گەشە پارەدانی دیجیتالی لہ عیراقہ لہ ماوہی سالانی 2020 بۆ 2026، لہ گەل خستەرہووی دیارترین ئامارەکان، دەستپیشخەرییہکانی حکومەت، و ئاستەنگەکانی داہاتوو کە ئەم کەرتہ گرنگہ پیکدەہینن.

هۆکاره سهرهكییهكانی گهشه

چه‌ندین هۆکار پیکه‌وه کارده‌که‌ن بۆ پالنانی گه‌شه‌ی پاره‌دانی دیجیتالی له عێراقدا. له پێشه‌وه‌ی ئەمانه‌دا پشتگیرى به‌هێزى حکومه‌ت دیت، که نوینه‌رایه‌تى ده‌کرپت له رېنمايیه‌کانی بانکی ناوه‌ندی عێراق بۆ گواستنه‌وه به‌ره‌و ئابووری دیجیتالی. هه‌روه‌ها زیاده‌بونی بلا‌بوونه‌وه‌ی مۆبایلی زیره‌ک و خزمه‌تگوزارییه‌کانی ئینته‌رنیټ به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاو یارمه‌تیده‌ره له ئاسانکردنی ده‌ستراگه‌یشتن به چاره‌سه‌ره‌کانی پاره‌دانی ئەلیکترۆنی. سه‌ره‌راس ئه‌وه‌ش، هاوبه‌شییه‌کانی نیوان کۆمپانیاکانی ته‌کنه‌لوژیای دارایی (FinTech) و بانکه نهریتییه‌کان رۆلیکی سه‌ره‌کی ده‌گیرن له پێشکه‌شکردنی خزمه‌تگوزارییه‌ دا‌هێنه‌ره‌کان که پێدا‌ویستییه‌کانی بازا‌ری گۆ‌راو دا‌بین ده‌که‌ن.

ئامار و ژماره‌کانی گه‌شه (2020-2026)

پاره‌دانی دیجیتالی له عیراق گه‌شه‌یه‌کی به‌رچاوی به‌خۆیه‌وه بینوه له چند سالی رابردوودا، و چاوه‌روان ده‌کریت ئه‌م ره‌وته به‌رده‌وام بیٔت:

- قه‌باره‌ی پاره‌دانی ئه‌لیکترۆنی: قه‌باره‌ی پاره‌دانی ئه‌لیکترۆنی به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاوی زیادیکردووه، به‌ جۆریک گه‌شته‌وه‌ته‌ نزیکه‌ی 17 ملیار دۆلار له‌ سالی 2024 دا، به‌ زیادبوونیکی نزیکه‌ی یه‌ک ملیار دۆلار سالانه [1]. هه‌ندیکی پیشبینی ده‌لین که‌ قه‌باره‌ی پاره‌دانی دیجیتالی به‌ ریزه‌ی 300% گه‌شه‌ ده‌کات له‌ ماوه‌ی دوو سالی داهاوودا [2].
- کارته‌کانی پاره‌دانی ئه‌لیکترۆنی: ژماره‌ی کاره‌کانی پاره‌دانی ئه‌لیکترۆنی له‌ 25 ملیۆن کاردتی تیپه‌راندووه‌ تا سالی 2025 [3].
- خاله‌کانی فروشتن (POS): ئامیره‌کانی خاله‌کانی فروشتن به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رفراوان بلبوونه‌ته‌وه، به‌ جۆریک ژماره‌یان گه‌شته‌وه‌ته‌ زیاتر له‌ 5 ملیۆن ئامیر له‌ سه‌رجه‌م پاریزگاگاندا تا سالی 2025 [3].
- په‌سه‌ندکردنی خزمه‌تگوزارییه‌کانی بانکی مۆبایل: چاوه‌روان ده‌کریت په‌سه‌ندکردنی خزمه‌تگوزارییه‌کانی بانکی مۆبایل بگاته‌ 65%ی دانیشتوانی ناوچه‌ شاریه‌کان تا سالی 2026 [2].
- ناسنامه‌ی دیجیتالی و خزمه‌تگوزارییه‌ ئه‌لیکترۆنییه‌کانی حکومه‌ت: تا سالی 2026، چاوه‌روان ده‌کریت 90%ی دانیشتوان ناسنامه‌ی دیجیتالیان هه‌بیٔت، له‌گه‌ل به‌رده‌سته‌بوونی 859 خزمه‌تگوزاری ئه‌لیکترۆنی حکومه‌ت [4].

دهستپيشخهريه كانى حكومت و رۆلى بانكى ناوهندى عىراق

بانكى ناوهندى عىراق رۆلىكى سهرهكى دهگيريت له سهركرديه تيكردى ئهم گۆرانكاريه له ريگهس دهركردنى چهدين رينمايى و كوئترۆلهوه:

- ناچارى پاره دانى ئه ليكترۆنى: بانكى ناوهندى عىراق رينمايى دهركردوه كه سهرجه م داموده زگا حكوميه كان و كهرتى تايهت (له وانه ش و يستگه كانى سووته مهنى، چيشخانه كان، دوكانه كان، و ده رمانخانه كان) ناچار دهكات خزمهتگوزاريه كانى پاره دانى ئه ليكترۆنى داين بكن [5].
- پلانى ستراتيژى (2024-2026): پلانى ستراتيژى بانكى ناوهندى دامه زراندى كۆمپانيان نيشتمانى بو سيستمه كانى پاره دان و جيه جيكردى ستراتيژيه كى به كرتووى پاره دان له خۆده گريت كه ئامانجى هاوتابوونه له گهله شه سهندنه جيه انيه كان له بوارى تهكنه لوژيان داراييدا [6].
- ريساس پاره دانى ديجيتالى ژماره 2 سالى 2024: ئهم ريسايه ههنگاويكى گۆرانكاريه به ره و به هيزكردى ئابوورى ديجيتالى له عىراقدا [7].

ئاستهنگه كان و دهرفه ته كانى داهاوو

سهره راس گه شهس بهرچاو، هيشتا ئاستهنگه كان رووبه رووى كهرتى پاره دانى ديجيتالى له عىراقدا ده بنه وه، ديارترينيان قه بارهس گه ورهس مامه لهس كاش له ده ره وهس سيستمى بانكيدا و پيوستى به به هيزكردى گشتگيرى دارايى بو به كخستنى چين و تويزه فراوانتره كانى كۆمه لگا، به تايهتتى له ناوچه گوندن شينه كاندا [8].

به لام، دهرفه ته كانى داهاوو زور به لينده رن. چاوه روان ده كريت عىراق به كيك بيت له خيراترين بازاره كانى تهكنه لوژيان دارايى له جيه اندا، به ريژهس گه شهس سالانهس تيكه لكاو كه له 35% تيده پهرينيت [2]. ههروهها به كارهيئاننى ژيريى دهستكرد له دهستنيشانكردى ساخته كارى و ههلسهنگاندى مهترسييه كانى قه زردا، و پاره پيدانى هاوبه شى داھينه رانه له نيوان كۆمپانياكانى تهكنه لوژيان دارايى و بانكه نهريتيه كاندا، يارمه تيدر ده بيت له پالنانى داھيئان و فراوانكردى مه وداى خزمهتگوزاريه كان.

پوخته

عیراق به ههنگاوێکی جیگیر بهرهو بنیاتنانی ئابوورییهکی دیجیتالی مۆدیرن دهروات، که به پشتگیرییهکی بههیزر حکومت و زیادبوونی پهسهندکردنی چارهسهره دیجیتالییهکانهوهیه. گهشه چاوهروانکراو له پارهدانی دیجیتالییدا تا سالی 2026 رهنگدانهوهی توانای زۆر گهورهی ئهم کهرتیه، که مژدهی داهاتوویهکی دارایی کارامهتر و گشتگیرتر له ولاتدا دهوات.

<https://ifntn.com>

